Question 1:

उच्चारणं कुरुत |

अहम्	आवाम्	वयम्
माम्	आवाम्	अस्मान्
मम्	आवय़ोः	अस्माकम्
त्वम्	युवाम्	यूयम्
त्वाम्	युवाम्	युष्मान्
तव	युवयोः	युष्माकम्

Question 2:

निर्देशानुसारं परिवर्तनं कुरुत –

यथा – अहं पठामि।	–	(बहुवचने)	–	वयं पठामः।
(क) अहं नृत्यामि।	–	(बहुवचने)	–	....
(ख) त्वं पठसि।	–	(बहुवचने)	–	....
(ग) युवां क्रीडथः।	–	(एकवचने)	–	....
(घ) आवां गच्छावः।	–	(बहुवचने)	–	....
(ङ) अस्माकं पुस्तकानि।	–	(एकवचने)	–	....
(च) तव गृहम्।	–	(द्विचने)	–	....

ANSWER:

क. वयं नृत्यामः।
ख. यूयं पठथ।
ग. त्वं क्रीडसि।
घ. वयं गच्छामः।
ङ. मम पुस्तकम्।
च. युवयोः गृहे।

Page No 27:

Question 3:

कोष्ठकात् उचितं शब्दं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत–
(क) .... पठामि। (वयम्/अहम्)
(ख) .... गच्छथः। (युवाम्/यूयम्)
(ग) एतत्...................... पुस्तकम्। (माम्/मम्)
(घ) .... क्रीडनकानि। (युष्मान्/युष्माकम्)
(ङ) .... छात्रे स्वः। (वयम्/आवाम्)
(च) एषा...................... लेखनी। (तव/त्वाम्)

ANSWER:

क. **अहं** पठामि।
ख. **युवां** गच्छथः।
ग. एतत् **मम** पुस्तकम्।
घ. **युष्माकं** क्रीडनकानि।
ङ. **आवां** छात्रे स्वः।
च. एषा **तव** लेखनी।

Question 4:

क्रियापदैः वाक्यानि पूरयत–

पठसि	धावामः	गच्छावः	क्रीडथः	लिखामि	पश्यथ

यथा– अहं पठामि।

(क) त्वं ....

(ख) आवां ....

(ग) यूयं ....

(घ) अहं ....

(ङ) युवां ....

(च) वयं ....

ANSWER:

क. त्वं **पठसि**।
ख. आवां **गच्छावः**।
ग. यूयं **पश्यथ**।
घ. अहं **लिखामि**।
ङ. युवां **क्रीडथः**।
च. वयं **धावामः**।

Question 5:

उचितपदै: वाक्यनिर्माणं कुरुत–

मम	तव	आवयोः	युवयोः	अस्माकम्	युष्माकम्

यथा– एषा **मम** पुस्तिका।

(क) एतत् .... गृहम्।

(ख) .... मैत्री दृढा।

(ग) एषः .... विद्यालयः।

(घ) एषा .... अध्यापिका।

(ङ) भारतम् .... देशः।

(च) एतानि .... पुस्तकानि।

ANSWER:

क. एतत् **मम** गृहम्

ख. **आवयोः** मैत्री दृढा।

ग. एषः **तव** विद्यालयः।

घ. एषा **युवयोः** अद्यापिका।

ङ. भारतम् **अस्माकं** देशः।

च. एतानि **युष्माकं** पुस्तकानि।

Question 6:

एकवचनपदस्य बहुवचनपदं, बहुवचनपदस्य एकवचनपदं च लिखत–

यथा– एषः	–	एते
(क) सः	–	....
(ख) ताः	–	....
(ग) एताः	–	....
(घ) त्वम्	–	....
(ङ) अस्माकम्	–	....
(च) तव	–	....
(छ) एतानि	–	....

ANSWER:

क. ते

ख. सा

ग. एषा

घ. यूयम्

ङ. मम

च. युष्माकम्

छ. एतत्

Question 7:

(क) वार्तालापे रिक्तस्थानानि पूरयत–

यथा– प्रियंवदा – शकुन्तले! **त्वं** किं करोषि?

शकुन्तला – प्रियंवदे! .... नृ

प्रियंवदा – शकुन्तले! ....

शकुन्तला – प्रियंवदे! .... न

प्रियंवदा – शकुन्तले! किं ....

शकुन्तला – आम् .... माता

प्रियंवदा – साधु, ... चला

(ख) उपयुक्तेन अर्थेन सह योजयत–

शब्द:	**अर्थ**
सा	तुम दोनों का
तानि	तुम सब
अस्माकम्	मेरा
यूयम्	वह (स्त्रीलिङ्ग)
आवाम्	तुम्हारा
मम	वे (नपुंसकलिङ्ग)
युवयो:	हम दोनों
तव	हमारा

ANSWER:

क.

प्रियंवदा – शकुन्तले! त्वं किं करोषि?

शकुन्तला – प्रियंवदे! अहं नत्यामि, त्वं किं करोषि?

प्रियंवदा – शकुन्तले! अहं गायामि। किं त्वं न गायसि?

शकुन्तला – प्रियंवदे! अहं न गायामि। अहं तु नृत्यामि।

प्रियंवदा – शकुन्तले! किं तव माता नृत्यति।

शकुन्तला – आम्, मम माता अपि नृत्याति।

शब्दः	अर्थ
सा	तुम दोनों का 7
तानि	तुम सब 4
अस्माकम्	मेरा 6
यूयम्	वह (स्त्रीलिङ्ग) 1
आवाम्	तुम्हारा 8
मम	वे (नपुंसकलिङ्ग) 2
युवयोः	हम दोनों 5
तव	हमारा 3

संस्कृत

- पन्द्रह – पन्द्रह अकारान्त,आकारान्त शब्द चित्र सहित लिखिए ।
- अकारान्त,आकारान्त का प्रयोग करते हुए लट् लकार में 10 –10 वाक्य बनाइए।
- अभ्यास पुस्तिका – अभ्यास 1– 3 पूर्ण कीजिए

निर्देश– व्याकरण पुस्तक की सहायता से चित्र बनाकर अकारान्त,आकारान्त के नाम लिख सकते हैं।

French

लट्लकारः - प्रत्ययाः

पुरुषाः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमः	अति	अतः	अन्ति
मध्यमः	असि	अथः	अथ
उत्तमः	आमि	आवः	आमः